

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення надійного та сталого функціонування сфер електроенергетики та теплопостачання»

I. Визначення проблеми

Відповідно до вимог Третього енергетичного пакету Україна взяла на себе зобов'язання щодо створення лібералізованих ринків енергії, а також забезпечення безпеки постачання енергетичних ресурсів споживачам, а саме збереження цілісності об'єднаної енергетичної системи України, надійного енергозабезпечення споживачів енергетичними ресурсами належної якості.

У той же час у 2019 році у розподільчих мережах операторів систем розподілу сталося близько 156,3 тис. технологічних порушень у роботі мереж та обладнання, з них через незадовільне технічне обслуговування протягом 2019 року сталося 67,8 тис. технологічних порушень (на 3,1 тис. відключень більше, ніж у 2018 році), що складає 43% від загальної кількості технологічних порушень. Як наслідок такої кількості порушень, рівень недовипуску електричної енергії споживачам у 2019 році склав 39,5 млн кВт·год. Знеструмленими у той або інший час залишалися до 600 населених пунктів.

За 2019 рік на об'єктах оператора системи передачі та операторів систем розподілу відбулося 9 відмов I категорії з недовідпуском електроенергії споживачам близько 2 млн кВт·год та 117 відмов II категорії з недовідпуском електроенергії споживачам 1,5 млн кВт·год.

Рівень аварійності в електричних мережах напругою 10(6) - 110(150) кВ залишається достатньо високим і спостерігається збільшення кількості відключень та їх тривалості, особливо споживачів електричної енергії, розподіл електричної енергії для яких здійснюється операторами систем розподілу через мережі інших споживачів (особливої групи побутових споживачів).

Кількість технологічних порушень, зафіксованих протягом опалювального періоду 2018/2020 років у системах теплопостачання, зросла майже у 2,2 раза порівняно з попередніми періодами. В окремих районах Києва відбувається по 6 поривів/рік*км (натомість, в країнах ЄС цей показник не перевищує 0,1).

Причинами цього стало:

невиконання в повному обсязі учасниками ринку електричної енергії та суб'єктами відносин у сфері теплопостачання (у тому числі споживачами електричної енергії, віднесених до особливої групи побутових споживачів) капітальних та поточних ремонтів як основного, так і допоміжного енергообладнання;

непроведення в повному обсязі випробування та технічного обслуговування пристроїв захисту;
 викривлення державної статистики;
 недоліки в експлуатації енергетичного господарства;
 відсутність договорів на постачання та накопичення як основного, так і резервного палива.

Таким чином, загальнодержавною проблемою постає зниження рівня надійності та якості енергозабезпечення споживачів (безпеки постачання) через нехтування суб'єктами господарювання – учасниками ринку електричної енергії та суб'єктами відносин у сфері теплопостачання вимог нормативно-правових актів, норм і правил з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання учасників ринку електроенергії, теплових, теплогенируючих, тепловикористальних установок і мереж суб'єктів відносин у сфері теплопостачання.

Саме тому виникла необхідність перегляду державної політики щодо організації наглядових заходів, обумовлених зростанням зауважень до роботи учасників ринку електричної енергії та суб'єктів відносин у сфері теплопостачання (у тому числі споживачами електричної енергії, віднесених до особливої групи непобутових споживачів), особливо тих, які впливають на забезпечення безпеки постачання електричної та теплової енергії споживачам як у довготривалій, так і у короткотривалій перспективі.

Забезпечення нормативно-правового регулювання шляхом унормування визначених питань не забезпечує належної і дієвої реакції з боку суб'єктів господарювання – учасниками ринку електричної енергії та суб'єктів відносин у сфері теплопостачання.

У цих умовах енергетична галузь повинна своєчасно адаптуватись до будь-яких змін у структурі генерації, системі передачі, системах розподілу та споживання електричної та теплової енергії, забезпечити запровадження системного підходу до визначення та упередження ризиків з безпеки постачання електричної та теплової енергії, а також формування заходів щодо їх недопущення та подолання.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	–
Держава	+	–
Суб'єкти господарювання	+	–
У тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

За допомогою ринкових механізмів проблема не може бути розв'язана, оскільки питання, пов'язане з діяльністю центрального органу, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання, не може бути врегульоване лише шляхом прийняття відповідного нормативно-правового акта Міненерго, а вимагає законодавчого врегулювання.

Проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення надійного та сталого функціонування сфер електроенергетики та теплопостачання» (далі – проєкт Закону) пропонується внести зміни до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про теплопостачання».

II. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є здійснення:

гармонізації законодавства, яке регулює питання державного нагляду (контролю);

усунення правових колізій у частині здійснення заходів державного нагляду (контролю) щодо окремих груп споживачів;

підвищення ефективності діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання, зокрема, у частині забезпечення дієвої реакції на скарги споживачів щодо дій або бездіяльності монополістів у зазначених галузях.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття регуляторного акта	Впровадження регуляторного акта дозволить поліпшити спроможність енергетичної галузі забезпечувати потреби споживачів в електричній і тепловій енергії шляхом здійснення гармонізації законодавства, яке регулює питання державного нагляду (контролю), усунення правових колізій у частині здійснення заходів державного нагляду (контролю) щодо окремих груп споживачів, підвищення ефективності діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання.

Альтернатива 2. Збереження діючого способу регулювання	У діючому законодавстві не врегульовані, а також існують законодавчі колізії щодо питання реалізації ринкового механізму впливу держави на суб'єктів господарювання (учасників ринку електричної енергії, суб'єктів відносин у сфері теплопостачання), діяльність яких є визначальною для забезпечення надійної роботи об'єднаної енергосистеми України, безпеки постачання енергії, а також енергетичної безпеки держави.
---	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Прийняття регуляторного акта	Прийняття регуляторного акта дозволить підвищити надійність та безпеку роботи об'єднаної енергосистеми України шляхом створення єдиних підходів до здійснення державного енергетичного нагляду (контролю), усунення суперечностей у законодавстві, створення реальних інструментів контролю за діяльністю монополістів у галузях електроенергетики та теплопостачання в частині технічного стану енергообладнання та мереж.	Відсутні
Збереження діючого регулювання	Відсутні	Виникнення загрози щодо збереження цілісності та надійної роботи об'єднаної енергетичної системи України, особливо в осінньо-зимовий період, а також забезпечення безпеки постачання електричної та теплової енергії різним галузям економіки країни.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Прийняття регуляторного акта	Забезпечує належний рівень якості та надійність постачання електричної та теплової енергії споживачам України незалежно від періодів часу та групи споживачів.	Відсутні
Збереження діючого регулювання	Відсутні	Створює ризик щодо зниження рівня якості та надійності постачання електричної енергії споживачам України, особливо у зимовий період, а також забезпечення постачання електричної та теплової енергії споживачам.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі, у т.ч. СГД-фізичні особи	Мікро, у т.ч. СГД-фізичні особи	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць *	302 672 974	4115 70011 74216	0 0 0	0 0 0	4417 70683 75100
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	1,30%	98,70%	0%	0%	100%

* у галузі електроенергетики, у галузі теплопостачання, разом.

Проект Закону розповсюджується на всіх суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність у галузях електроенергетики та теплопостачання, крім малих суб'єктів і мікросуб'єктів господарювання та СГД-фізичних осіб. Таким чином, кількість піднаглядних суб'єктів господарювання становить 75 100 одиниць.

Середньооблікова чисельність державних (старших державних) інспекторів з енергетичного нагляду, які можуть здійснювати перевірки щодо

додержання законодавства в галузях електроенергетики та теплопостачання, становить близько 375 осіб. З практики проведення перевірок додержання законодавства в галузях електроенергетики та теплопостачання один державний (старший державний) інспектор з енергетичного нагляду за рік може провести в середньому близько 30 перевірок. Виходячи з наведеного, за один рік перевірки може бути охоплено до 11250 суб'єктів господарювання. За такої інтенсивності інспекційних заходів один суб'єкт господарювання може бути перевірений інспекторами з енергетичного нагляду не частіше ніж один раз на 6 років.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Прийняття регуляторного акта	У разі прийняття регуляторного акта суб'єкти господарювання (споживачі електричної та теплової енергії) будуть забезпечені надійним та якісним електро- та теплопостачанням.	Відсутні
Збереження діючого регулювання	Відсутні	Виникнення загрози забезпечення безпеки постачання електричної та теплової енергії різним галузям економіки країни та суб'єктам господарювання.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1.	Відсутні
Альтернатива 2.	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення)	Бал результативності (за чотири-бальною)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала

проблеми)	системою оцінки)	
Прийняття регуляторного акта	4	Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою, проблема існувати не буде, що дозволить у повній мірі забезпечити зниження ризиків щодо надійного (безперервного) та безпечного постачання електричної та теплової енергії споживачам.
Збереження діючого регулювання	1	Проблема залишиться невирішена, що не дозволить у повній мірі забезпечити надійне (безперервне) та безпечне постачання електричної та теплової енергії споживачам.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Прийняття регуляторного акта	Забезпечення надійним та якісним електропостачанням споживачів України.	Відсутні	У разі прийняття регуляторного акта цілі державного регулювання будуть досягнуті повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні визначеної проблеми.
Збереження діючого регулювання	Відсутні	Невизначеність для центральних органів виконавчої влади щодо готовності учасників ринку до роботи в осінньо-зимовий період, проходження, що унеможливило своєчасне реагування та	У разі залишення існуючої ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, тим самим не забезпечить досягнення поставленої мети.

		усунення проблемних ситуацій щодо надійного (безперервного) та безпечного постачання електричної та теплової енергії споживачам.	
--	--	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Прийняття регуляторного акта	Дозволяє вирішити проблему шляхом мінімізації негативних наслідків у разі порушення надійного (безперервного) та безпечного постачання електричної та теплової енергії споживачам.	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта не передбачається.
Збереження діючого регулювання	Відсутні	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта не передбачається.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є прийняття регуляторного акта, що дозволить посилити контроль і вплив держави за дотриманням учасниками ринку електричної енергії (крім побутових споживачів і споживачів, не віднесених до особливої групи непобутових споживачів) та суб'єктами відносин у сфері тепlopостачання вимог нормативно-правових актів у галузі електроенергетики та в сфері тепlopостачання, в тому числі в частині забезпечення надійного (безперервного) та безпечного постачання електричної енергії споживачам.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Додаткові витрати на виконання вимог регуляторного акта не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується у часі, що надасть можливість розв'язати проблеми та досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності акта є:

- 1) розмір коштів і час, які витратять суб'єкти (об'єкти) електроенергетики на виконання вимог регуляторного акта, – не зміниться;
- 2) кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта, – 75100;
- 3) кількість звернень споживачів щодо забезпечення надійного та якісного електропостачання та теплопостачання;
- 4) кількість громадян, які звернулися для надання роз'яснень пов'язаних з дією регуляторного акта;
- 5) розмір надходжень до державного бюджету – не зміниться;
- 6) рівень поінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – високий.

Проект Закону разом з матеріалами, що обґрунтовують його прийняття, оприлюднено на офіційному вебсайті Держенергонагляду в мережі «Інтернет»: <https://sies.gov.ua/>. Держенергонагляд у межах компетенції надає необхідні роз'яснення щодо норм проекту Закону і надаватиме роз'яснення щодо застосування акта, який буде опубліковано в засобах масової інформації після його прийняття.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися Державною інспекцією енергетичного нагляду України статистичним методом.

Базове відстеження результативності акта буде здійснюватися після набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом.

Періодичні відстеження результативності будуть здійснюватися один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

**Т.в.о. Голови Державної інспекції
енергетичного нагляду України**

Володимир РУБАНКА

«___» _____ 2021 р.